25-мĕш çул тухать; Хакĕ 20 пус.

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

1943
ФЕВРАЛЬ
13
ШАМАТКУН
35(6272) №

Чăваш Коммуни

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ

Чăваш республикинчи районсен, МТС-сен тата колхозсен 1942-мĕш ялхуçалăх çулĕнчи социализмлă ăмăртăвĕн итогĕсем çинчен

Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕпе ВКП(б) Чăваш Обкомĕн бюровĕ йышăннă

ПОСТАНОВЛЕНИ

Районсен, МТС-сен тата колхозсен 1942-мĕш ялхуçалăх çулĕнчи социализмлă ăмăртăвĕн итогĕсене пăхса тухнă хыççăн, Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Чăваш Обкомĕн бюровĕ çапла йышăнаççĕ:

1. 1942 çулти ялхуçалăх ĕçĕсене туса ирттерес тĕлĕшпе районсем хушшинче пынă социализмлă ăмăртура Шупашкар районĕ мала тухнă тесе йышăнас; вăл район ялхуçалăх культурисене пысăк тухăçлăхпа туса илнĕ, ялхуçалăх ĕçĕсене пурне те кĕске срокра вĕçленĕ, государствăна ялхуçалăх продукчĕсем памалли пур обязательствăсене те вăхăтра пурнăça кĕртнĕ тата выльăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли государство планне чылай ирттерсе тултарнă.

Шупашкар районне Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Обкомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне парас. Шупашкар райисполкомĕн председательне Миронов юлташа, ВКП(б) райкомĕн секретарьне Караушев юлташа тата райçĕрĕç пайĕн заведующине Васильев юлташа кашнинех пĕр уйăхри ĕçукçипе премилес.

Ялхуçалăхĕнче малта пыракансене премилеме Шупашкар райсовечĕн исполкомне 8.000 тенкĕ укçа парас.

1942 çулта ялхуçалăх ĕçĕсене туса ирттерес тĕлĕшпе Вăрнар, Калинински тата Шăхасан районĕсем лайăх ĕçленине палăртас.

2. Колхозсенче обществăллă выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес тĕлĕшпе районсем хушшинче пынă социализмлă ăмăртура Ишлей районĕ мала тухнă тесе йышăнас, вăл район 1942 çулта выльăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли государственнăй плана мăйракаллă шултăра выльăхсем енĕпе 112,8 процент, сыснасем енĕпе— 112,5 процент, сурăхсемпе качакасем енĕпе 102,7 процент тултарнă.

Ишлей районне Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Обкомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне парас. Ишлей райисполкомĕн председательне Херсонов юлташа, ВКП(б) райкомĕн секретарьне Сидоров юлташа тата райçĕрĕç пайĕн заведующине Антонов юлташа кашнинех пĕр уйăхри ĕçукçипе премилес. Районри выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес ĕçре малта пыракансене премилеме Ишлей райсовечĕн исполкомне 6.000 тенкĕ укçа парас.

1942 çулта обществăллă выльăх-чĕрлĕхе ĕрчетес тĕлĕшпе Шупашкар, Çĕрпӳ, Етĕрне тата Сĕнтĕр районĕсем лайăх ĕçленине палăртас.

3. Тракторпа тумалли ĕçсен планне тултарас тĕлĕшпе пынă социализмлă ăмăртура Елчĕк МТС-ĕ мала тухнă тесе йышăнас; вăл МТС 1942 çулта тракторпа тумалли ĕçсен планне, çемçе суха çине куçарса шутласан, 113,2 процент тултарнă, комбайнпа тырă вырмалли плана 114 процент, авăн çапмалли плана 122 процент тултарнă тата трактор ĕçĕсен хăйне ларакан хакне 17,8 процент чухлĕ чакарнă.

Елчĕк МТС-не Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Обкомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне парас. МТС директорне Яшин юлташа, политотдел начальникне Михеев юлташа тата старши механикне Павлов юлташа кашнинех пĕр уйăхри ĕçукçипе премилес. Малта пыракан трактористсене тата МТС-ри рабочисемпе служащисене премилеме МТС директорне 4.000 тенкĕ укçа парас.

1942 çулта тракторпа тумалли ĕçсен планне тултарас тĕлĕшпе Вăрнар, Шăхасан, Ишлей, Элĕк, Комсомольски, Канаш, Тăвай тата Йĕпреç МТС-ĕсем лайăх ĕçленине палăртас.

4. 1942 çулта ялхуçалăх ĕçĕсене туса ирттерес тĕлĕшпе колхозсем хушшинче пынă социализмлă ăмăртура Вăрнар районĕнчи Ленин орденлĕ, Сталин ячĕпе тăракан колхоз (колхоз председателĕ А. Д. Васянин юлташ) мала тухнă тесе йышăнас, вăл колхоз ялхуçалăх ĕçĕсене пурне те пысăк пахалăхпа тата кĕске срокра туса ирттернĕ, кашни гектартан вăтам шутпа 19 центнер тĕштырă туса илнĕ, пĕр çул ӳсекен коксагыз тымарĕсене кашни гектартан 9 центнер пухса илнĕ, государствăна ялхуçалăх продукчĕсем памалли пур обязательствăсене те срокчен пурнăça кĕртнĕ.

Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Обкомĕн куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавне Ленин орденлĕ, Сталин ячĕпе тăракан колхозрах хăварас.

1942 çулти ялхуçалăх ĕçĕсене туса ирттерес, обществăллă выльăх-чĕрлĕхе ĕрчетес тата государство умĕнчи обязательствăсене пурнăça кĕртес тĕлĕшпе Улатăр районĕнчи „Путь Ильича“ колхоз, Елчĕк районĕнчи „Марс“ колхоз, Чкаловски районри „Маяк“ колхоз, Шупашкар районĕнчи Молотов ячĕпе тăракан колхоз, Калинински районри Пушкин ячĕпе тăракан колхоз, Красноармейски районри „Красное Сормово“ колхоз, Çĕрпӳ районĕнчи „Молодая сила“ колхоз, Сĕнтĕр районĕнчи „Красное Сормово“ колхоз, Комсомольски районри „Трактор“ колхоз, Сĕнтĕрвăрри районĕнчи Хĕрлĕ Çар ячĕпе тăракан колхоз, Вăрмар районĕнчи „Арабось“ колхоз, Тăвай районĕнчи „Красная Чувашия“ колхоз тата Шăмăршă районĕнчи „Юлдаш“ колхоз лайăх ĕçленине палăртас.

Чăваш АССР Совнаркомĕн Председателĕ А. МАТВЕЕВ.

ВКП(б) Чăваш Обкомĕн Секретарĕ И. ЧАРЫКОВ.

Çуракине большевикла хатĕрленеççĕ

ШАХАСАН. (Хамăр корр.). Пайкилтри «Активист» колхоз членĕсем, ВКП(б) Обкомĕн XIII-мĕш пленумĕн решенийĕсене пурнăçласа пырса, çуракине хатĕрленес ĕçе пысăк активлăхпа туса пыраççĕ. Январь уйăхĕнче колхоз уя 2.600 лав тислĕк кăларчĕ, 45 центнер кĕл, 20 центнер кайăк-кĕшĕк тислĕкĕ тата 5 тонна фосфорит çăнăхĕ хатĕрлесе хунă.

В. Яковлев.

Чăваш АССР Верховный Совет Президиумĕн Указĕ

Ялхуçалăхĕнче малта пыракансене Чăваш АССР Верховный Совет Президиумĕн Хисеплĕ грамотипе наградăласси çинчен

Пысăк тухăçлă тырпул туса илес, выльăх-чĕрлĕх продуктивноçне ӳстерес тĕлĕшпе ялхуçалăхĕнче ăнăçусем тунăшăн, ялхуçалăх ĕçĕсен тĕп планĕсене ирттерсе тултарнăшăн тата ялхуçалăх ĕçĕсене ăнăçлăн ертсе пынăшăн çаксене Чăваш АССР Верховный Совет Президиумĕн Хисеплĕ грамотипе парса наградăлас:

1. Димитрий Иванович **Акимова**—Улатăр районĕнчи Ямско-посадски ялсовечĕн председательне.

2. Анастасия Владимировна **Александровăна**—Хĕрлĕ Чутай МТС трактористкине.

3. Михаил Александрович **Александрова**—Шăхасан районĕнчи Шуркасси ялсовечĕн председательне.

4. Николай Андреевич **Андреева**—Советски районри «Сеятель» колхоз председательне.

5. Семен Иванович **Андреева**—ялхуçалăх наукисен кандидатне, Чăвашсен ялхуçалăх институтĕнчи кафедра заведующине.

6. Андрей Андреевич **Андреева**—Вăрмар районĕнчи Молотов ячĕпе тăракан колхоз председательне.

7. Илларион Антонович **Антонова**—Ишлей районĕнчи çĕрĕç пайĕн заведующине.

8. Егор Петрович **Анкудинова**—Сĕнтĕрвăрри районĕнчи «Красная Армия» колхоз председательне.

9. Елизавета Арсентьевна **Арсентьевăна**—Вăрнар МТС-ĕнчи трактористкăна.

10. Мария Архиповна **Архиповăна**—Элĕк районĕнчи XVI-мĕш партсъезд ячĕпе тăракан колхоз свинаркине.

11. Александра Архиповна **Архиповăна**—Шупашкар районĕнчи «Молния» колхозри чăх-чĕпсене пăхакана.

12. Мария Николаевна **Бабаевăна**—Комсомольски районри Шмидт ячĕпе тăракан колхоз фермисен заведующине.

13. Пелагея Якимовна **Балденковăна**—Кувакино МТС-ĕнчи хĕрарăмсен трактор бригадин бригадирне.

14. Иван Федорович **Баранова**—Çĕрпӳ МТС-ĕнчи комбайнера.

15. Дмитрий Кузьмич **Барышникова**—Хĕрлĕ Чутай МТС-ĕнчи слесаре.

16. Степан Ефимович **Белоглазова**—Кувакински районри «12 лет Октября» колхоз конюхне.

17. Андрей Максимович **Беляева**—Чăваш АССР Çĕрĕç Халăх Комиссариачĕн главнăй агрономне.

18. Александр Васильевич **Бодулина**—Сĕнтĕр районĕнчи Ильинкăри территориллĕ пуçламĕш парторганизацин секретарьне.

19. Павел Терентьевич **Борисова**—Сĕнтĕрвăрри районĕнчи «Наркомюст» колхозри уйхир бригадин бригадирне.

20. Михаил Петрович **Борисова**—Пăрачкав МТС трактористне.

21. Александр Иванович **Борцова**—Пăрачкав районĕнчи «Передовик» колхозăн пахча-çимĕç тĕлĕшпе ĕçлекен бригадирне.

22. Мария Даниловна **Васильевăна**—Йĕпреç районĕнчи «Коминтерн» колхоз колхозницине.

23. Павел Васильевич **Васильева**—Ишлей МТС директорне.

24. Николай Васильевич **Васильева**—Шупашкар районĕнчи çĕрĕç пайĕн заведующине.

25. Мария Васильевна **Васильевăна**—Вăрмар районĕнчи «Красные Шептахи» колхозри сĕт-çу фермин заведующине.

26. Татьяна Никитична **Ваношкинăна**—Сĕнтĕр районĕнчи «Çĕнĕ Юнга» колхозри уйхир бригадин бригадирне.

27. Кузьма Викторович **Викторова**—Шăхасан районĕнчи «Пинер» колхоз председательне.

28. Касим Захарович **Валеева**—Чкаловски МТС комбайнерне.

29. Антонин Димитриевич **Васянина**—Вăрнар районĕнчи Сталин ячĕпе тăракан колхоз председательне.

30. Матрена Григорьевна **Волковăна**—Канаш МТС трактористкине.

31. Степан Титович **Волкова**—Первомайски районри «Совет» колхоз председательне.

32. Евсей Дмитревич **Воробьева**—Калинински районри «Коммунизм ялавĕ» хаçат редакторне.

33. Александр Степанович **Вишнякова**—«Красная Чувашия» хаçат редакторне.

34. Анна Андреевна **Гвоздевăна**—Октябрьски районри «Восход» колхозран.

35. Клавдия Герасимовна **Герасимовăна**—Красноармейски МТС трактористкине.

36. Анастасия Степановна **Горбуновăна**—Тăвай районĕнчи «25 Октября» колхоз дояркине.

37. Анна Гордеевна **Гордеевăна**—Елчĕк МТС трактористкине.

38. Насибулла Шайдулович **Губейдулина**—Шăмăршă МТС трактористне.

39. Федор Иванович **Гурьянова**—Хĕрлĕ Чутай районĕнчи ВКП(б) ячĕпе тăракан колхоз председательне.

40. Антон Максимович **Добродушева**—ВКП(б) Канаш райкомĕн секретарьне.

41. Таисия Федоровна **Драгункинăна**—Çĕрпӳ районĕнчи Ворошилов ячĕпе тăракан колхоз дояркине.

42. Никита Андреевич **Дыдычкина**—Пăрачкав районĕнчи «Новый путь» колхоз председательне.

43. Прасковья Егоровна **Егоровăна**—Хĕрлĕ Чутай районĕнчи Ворошилов ячĕпе тăракан колхозри сурăхсене пăхакана.

44. Василий Егорович **Егорова**—Красноармейски МТС трактористне.

45. Дария Ермолаевна **Ермолаевăна**—Тăвай МТС трактористкине.

46. Елизавета Степановна **Ерошинăна**—Вăрнар районĕнчи Сталин ячĕпе тăракан колхозри кок-сагыз енĕпе ĕçлекен звеньевоя.

47. Тимофей Ефимович **Ефимова**—Ишлей МТС-ĕнчи трактор бригадин бригадирне.

48. Александра Ивановна **Ефимовăна**—Сĕнтĕр МТС трактористкине.

49. Николай Ефимович **Ефимова**—Етĕрне районĕнчи çĕрĕç пайĕн старши зоотехникне.

50. Василий Васильевич **Зайцева**—Елчĕк районĕнчи Ворошилов ячĕпе тăракан колхоз председательне.

51. Илья Федорович **Залевскине**—ВЛКСМ Вăрмар райкомĕн секретарьне.

52. Александр Павлович **Заплаткина**—Чкаловски районри «Салтар» колхоз колхозникне.

53. Афанасий Иванович **Иванова**—ĕççынни депутачĕсен Калинински райсовечĕн исполком председательне.

54. Мария Ивановна **Ивановăна**—Çĕрпӳ районĕнчи «Балтиец» колхоз колхозницине.

55. Татьяна Илларионовна **Ивановăна**—Комсомольски районри «Трактор» колхоз председательне.

56. Варлам Игнатьевич **Игнатьева**—Çĕрпӳ райçĕрĕç пайĕн старши зоотехникне.

57. Федор Степанович **Ижутова**—Шăхасан МТС политотделĕн начальникне.

58. Григорий Иванович **Калинцева**—Чăвашсен ялхуçалăх институчĕн директорне.

59. Валентина Михайловна **Камбуловăна**—Сĕнтĕрвăрри районĕнчи «Красная звезда» колхозри пахча-çимĕç енĕпе ĕçлекен бригадира.

60. Серафима Сергеевна **Карзаковăна**—Октябрьски районри «Красный труженик» колхозри чăх-чĕпсене пăхакана.

61. Василий Иванович **Караушева**—ВКП(б) Шупашкар райкомĕн секретарьне.

62. Александр Филиппович **Каховскине**—Тăвай районĕнчи «Большевикла колхозшăн» хаçат редакторне.

63. Евдокия Степановна **Кашнихинăна**—Пăрачкав районĕнчи «Тракторист» колхозри йĕтĕн ĕрчетекен бригадăн бригадирне.

64. Анастасия Егоровна **Кирилловăна**—Первомайски районри «Восход» колхоз конюхне.

65. Александра Алексеевна **Клементьевăна**—Первомайски районри Буденный ячĕпе тăракан колхозри ферма заведующине.

66. Николай Андреевич **Костина**—Улатăр МТС комбайнерне.

67. Николай Константинович **Константинова**—Шăхасан МТС директорне.

68. Егор Петрович **Костякова**—Çĕмĕрле райçĕрĕç пайĕн зоотехникне.

69. Иустиния Алексеевна **Козловăна**—Чкаловски районри «Салтар» колхозри уйхир бригадин бригадирне.

70. Варвара Федоровна **Кочановăна**—Вăрнар МТС трактористкине.

71. Михаил Иванович **Краснова**—Етĕрне районĕнчи «Комсомол» колхоз председательне.

72. Елена Федоровна **Кудрявцевăна**—Шупашкар МТС трактористкине.

73. София Ивановна **Кудряшовăна**—Шăмăршă районĕнчи «Мотор» колхоз колхозницине.

74. Калистрат Никитич **Кудряшова**—ВКП(б) Калинински райкомĕн секретарьне.

75. Пелагея Федоровна **Кузьминскаяна**—«Красная Чувашия» хаçатăн ялхуçалăх пайĕн заведующине.

76. Александра Григорьевна **Кузнецовăна**—Пăрачкав районĕнчи «Ильич» колхозри махорка енĕпе ĕçлекен бригадира.

77. Глафира Константиновна **Кузьминскаяна**—Чăвашсен опытлă зоотехника станцин научнăй сотрудникне.

78. Евдокия Нестеровна **Кузьминана**—Етĕрне районĕнчи «Сура» колхозри ферма заведующине.

79. Нина Прокопьевна **Кузьминана**—Тăвай МТС трактористкине.

80. Иван Петрович **Кузнецова**—Хĕрлĕ Чутай районĕнчи «Коминтерн» колхоз председательне.

81. Борис Федорович **Кукушкина**—Канаш МТС политотделĕн начальникне.

82. Екатерина Ивановна **Кураковăна**—Чкаловски районри «Красное знамя» колхоз свинаркине.

83. Елизавета Николаевна **Кучкасковăна**—Пăрачкав районĕнчи «Передовик» колхоз дояркине.

84. Николай Илларионович **Кондакова**—Чăваш АССР Çĕрĕç Халăх Комиссариачĕн пурçăн хурчĕсем тĕлĕшпе ĕçлекен агрономне.

85. Жан Михайлович **Лагздине**—Шупашкар районĕнчи «Первое мая» колхозран.

86. Мария Андреевна **Ленскаяна**—Çĕрпӳ районĕнчи Тавăшкассинчи территориллĕ пуçламĕш парторганизацин секретарьне.

87. Михаил Николаевич **Логинова**—Калинински райçĕрĕç пайĕн главнăй агрономне.

88. Прокопий Миронович **Лукина**—Вăрнар МТС-ĕн старши агрономне.

89. Анна Макаровна **Макаровăна**—Советски районри «Красный партизан» колхозри уйхир бригадин бригадирне.

90. Федор Матвеевич **Макарова**—Элĕк МТС политотделĕн начальникне.

91. Иван Петрович **Маланьина**—Кувакински районри «Победа» колхозăн хурт-хăмăр ăстаçине.

92. Николай Гаврилович **Малова**—Чăваш АССР Çĕрĕç Халăх Комиссарне.

93. Христина Егоровна **Марковăна**—Сĕнтĕрвăрри районĕнчи «Наркомюст» колхозăн колхозницине.

94. Павел Иванович **Маркова**—Елчĕк МТС-ĕнчи трактор бригадин бригадирне.

95. Петр Мартьянович **Мартьянова**—Йĕпреç МТС-ĕн комбайнерне.

96. Тихон Егорович **Матвеева**—ВКП(б) Обкомĕн ялхуçалăх отдел заведующийĕн заместительне.

97. Наталья Максимовна **Мефодьевăна**—Первомайски МТС-ĕн трактористкине.

98. Анастасия Васильевна **Мироновăна**—Хĕрлĕ Чутай районĕнчи «Красное знамя» колхоз свинаркине.

99. Сергей Миронович **Миронова**—ĕççынни депутачĕсен Шупашкар райсовечĕн исполком председательне.

100. Аркадий Александрович **Мирошника**—Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕн ялхуçалăх енĕпе ĕçлекен консультантне.

101. Александра Александровна **Митрофановăна**—ВКП(б) Обкомĕн ялхуçалăх отдел заведующийĕн выльăх-чĕрлĕх ĕрчетес енĕпе ĕçлекен заместительне.

102. Антон Михайлович **Михайлова**—Çĕмĕрле районĕнчи «Вперед» колхозăн таварлă сысна фермин заведующине.

103. Иван Иванович **Михайлова**—Çĕмĕрле МТС-ĕн комбайнерне.

104. Петр Михайлович **Михайлова**—ВЛКСМ Обкомĕн секретарьне.

105. Гаврил Федорович **Михеева**—Елчĕк МТС политотделĕн начальникне.

106. Алексей Федорович **Мокеева**—Советски районри Мăн Пакăш ялсовечĕн председательне.

107. Владимир Михайлович **Мокеева**—Улатăр райçĕрĕç пайĕн главнăй агрономне.

108. Егор Николаевич **Николаева**—Элĕк МТС-ĕн трактор бригадин бригадирне.

109. Петр Егорович **Орлова**—Ишлей МТС-ĕн тракторист-комбайнерне.

110. Павел Иванович **Орлова**—Сĕнтĕрвăрри МТС-ĕн трактористне.

111 Петр Николаевич **Осипова**—Çĕрпӳ районĕнчи Паваркасси туллимар вăтам шкулĕнче вĕренекене.

112. Алевтина Васильевна **Павловăна**—Çĕмĕрле районĕнчи «Победа» колхозри фермăсен заведующине.

113. Акулина Павловна **Павловăна** Елчĕк МТС политотдел начальникĕн комсомол енĕпе ĕçлекен заместительне.

114. Арсентий Павлович **Павлова**—Красноармейски районри «Чамыш» колхозăн председательне.

115. Пелагея Егоровна **Павловăна**—Октябрьски районри «20 лет Чувашии» колхозри пахча-çимĕç тăвас тĕлĕшпе ĕçлекен бригадира.

116. Перасковья Павловна **Павловăна**—Красноармейски районри «Маляля» колхозри махорка лартса тăвас тĕлĕшпе ĕçлекене.

(Юлашки ситес номĕрте).

ЮЛАШКИ СЕХЕТРЕ

Пирĕн войскăсем КРАСНОДАР, ШАХТЫ, КРАСНОАРМЕЙСКОЕ, ВОРОШИЛОВСК хулисене йышăнса илнĕ

1. Февралĕн 12-мĕшĕнче Кубаньре Совет Союз Геройĕн генерал-майор И. П. РОСЛЫЙ юлташăн тата генерал-майор А. И. РЫЖОВ юлташăн войскисем, татăклăн атака туса, КРАСНОДАР хулине тытса илнĕ. Краснодар хулине чи малтан генерал-майор Н. Ф. ЦЕПЛЯЕВ юлташăн, полковник П. К. БОГДАНОВИЧ юлташăн тата подполковник М. М. ИВАНОВСКИЙ юлташăн чаçĕсем кĕрсе кайнă. Тыткăна илнисем пур тата трофейăсем тытса илнĕ.

2. Генерал-лейтенант В. Д. ЦВЕТАЕВ юлташăн войскисем, наступление малалла вăйлатса пырса, ШАХТЫ хулине тытса илнĕ. Хулана чи малтан генерал-майор М. С. КНЯЗЕВ юлташăн тата полковник И. Я. ФУРСИН юлташăн чаçĕсем кĕрсе кайнă.

3. Украинăра генерал-лейтенант М. М. ПОПОВ юлташăн войскисем, хĕрӳллĕн наступлени тунă хыççăн, пысăк чугунçул узелне тытса илнĕ, çапла вара противникăн чи кирлĕ чугунçулĕсене татнă. Красноармейское хулине чи малтан генерал-майор П. П. ПОЛУБОЯРОВ юлташăн войскисем кĕрсе кайнă.

Украинăра пирĕн войскăсем çавăн пекех тата ВОРОШИЛОВСК хулине тытса илнĕ.

СОВИНФОРМБЮРО.

Елчĕк МТС-ĕ тракторсене кĕркуннепе хĕллехи тапхăрта ремонтламалли плана пурнăça кĕртнĕ

Ĕнер ВКП(б) Чăваш Обкомĕн ячĕпе Елчĕк МТС директорĕ Яшин, Политотдел начальникĕ Михеев, старши механик Павлов юлташсем алă пуснă телеграмма килнĕ. Телеграммăра Елчĕк МТС-ĕ тракторсене кĕркуннепе хĕллехи тапхăрта ремонтламалли плана пĕтĕмĕшпех пурнăça кĕртни çинчен пĕлтернĕ. Пурĕ 20 трактора капитальнăй ремонт тунă, 31 трактора текущи ремонт тунă.

Чăваш АССР Совнаркомĕн председателĕ Матвеев тата ВКП(б) Обкомĕн секретарĕ Чарыков юлташсем МТС коллективне саламласа çакăн пек телеграмма янă:

«Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Обкомĕ Елчĕк МТС-ĕн коллективне тракторсене ремонтламалли çулталăкри плана ăнăçлăн пурнăça кĕртнĕ ятпа ырă сывлăх сунса саламлаççĕ.

Чăваш АССР Совнаркомĕн Председателĕ А. МАТВЕЕВ.

ВКП(б) Чăваш Обкомĕн Секретарĕ И. ЧАРЫКОВ».

Ҫуракине кӑтартуллӑн хатӗрленер

Ялхуҫалӑх ҫулне ӑнӑҫлӑн вӗҫлесе, тырпулсене уйран вӑхӑтра пухса кӗртсе, ҫапса пуҫтарса, государствӑна тырӑ, аш-какай тата ытти тӗрлӗ ялхуҫалӑх продукчӗсем парса татса, пирӗн республикӑри малта пыракан колхозсем ҫуракине хатӗрленес тӗлӗшпе вӑйлӑн ӗҫлеме тытӑнчӗҫ.

Ҫуракине хатӗрленес тӗлӗшпе организованно ӗҫленин тӗслӗхне Вӑрнар районӗнчи Сталин ячӗпе тӑракан Ленин орденлӗ колхоз (председателӗ Васянин юлташ) кӑтартса парать. Ҫав колхозра вырӑнти тата минераллӑ удобренисене хатӗрлесе турттарас ӗҫе анлӑн туса пыраҫҫӗ, юр тытса хӑварассишӗн ҫине тӑрса ӗҫлеҫҫӗ. Унта вӑрлӑхсене пӗтӗмӗшпех хывса ҫитернӗ, сортласа тасатнӑ тата вӗсен шӑтас пахалӑхне тӗрӗслесе тухнӑ. Колхозра агротехникӑпа зоотехника тата ветеринари ӗҫӗсене ҫине тӑрса вӗренеҫҫӗ. Пур колхозниксене те курссемпе кружоксене явӑҫтарнӑ. Сеялкӑсемпе плугсене, сӳресене тата ҫураки вӑхӑтӗнче кирлӗ ытти инвентарьсене пурне те юсаса, ятарласа тунӑ ҫуртсене пуҫтарса лартнӑ.

Ҫавӑн пекех ҫуракине хатӗрленес тӗлӗшпе Шупашкар районӗнчи «Осоавнахим», Ишлей районӗнчи «Большевик», Калинино районӗнчи Пушкин ячӗпе тӑракан колхозсем те аван ӗҫлеҫҫӗ. Ҫуракине хатӗрленес ӗҫе ҫавӑн пек анлӑн туса пыракан колхозсем республикӑн ытти районӗсенче те пур. Анчах, пӗтӗмӗшпе илсен, республикӑра ҫуракине хатӗрленес ӗҫ ҫителӗклӗ пулса пырать теме ҫук-ха.

Кӑҫалхи февралӗн 1-мӗшӗ тӗлне шута илнӗ тӑрӑх, вӑрлӑх фончӗсем хывмалли плана пучахлӑ культурӑсем енӗпе 90,8 процент, кӗрпе тумалли тата ясмӑк-пӑрҫа культурисем енӗпе 89,9 процент пурнӑҫа кӗртнӗ.

Тӗштырӑ культурисен вӑрлӑхӗсене хывас ӗҫ Шӑмӑршӑ, Кувакино, Пӑрачкав, Первомайски тата ытти хӑшпӗр районсенче вара тӳсме ҫук начар пулса пырать.

Райсовет исполкомӗсен председателӗсем, ҫӗрӗҫ органӗсен руководителӗсем, ялсоветсен исполкомӗсемпе колхоз председателӗсем вӑрлӑх фончӗсем хывас ӗҫри ҫитменлӗхсене халех пӗтерме тивӗҫлӗ. Ҫакӑнпа пӗрлех вӑрлӑхсем мӗнле хывнине сводкӑсем тӑрӑх кӑна мар пӑхмалла, вӑрлӑх фончӗсем мӗнле усраннине вырӑна тухса, кашни колхозри амбарсенче тӗрӗслемелле.

Вӑрлӑхсене сортласа тасатас тата вӗсене акма юрӑхлӑ кондицие ҫитерес тӗлӗшпе питех те нумай ӗҫсем тумалла. Вӑрлӑхсене сортласа тасатмалли плана республикӑри колхозсем февралӗн 1-мӗшне 62,0 процент кӑна пурнӑҫа кӗртнӗ. Ҫакӑ ӗнтӗ вӑл чылай колхозсенче ҫав ӗҫе кирлӗ пек организациленменни ҫинчен калать. Тырпул тасатмалли машинӑсемпе колхозсенче май пур таранах усӑ курмаҫҫӗ. Кашни колхозрах вӑрлӑхсене сортлас тӗлӗшпе ӗҫлекен бригадӑсем халех организацилемелле, вӗсене ертсе пыма чи опытлӑрах колхозниксене уйӑрмалла.

Вӑрлӑхсене тӗрӗслемелли лабораторисенче тӗрӗслесе тухнӑ хыҫҫӑн ҫакна палӑртнӑ: кондицисӗр вӑрлӑхсем уйрӑм колхозсенче питех те пысӑк процент йышӑнса тӑраҫҫӗ.

Райсовет исполкомӗсен председателӗсен тата ҫӗрӗҫ органӗсен колхозсем пӗр-пӗрне вӑрлӑх парса пулӑшас тата вӑрлӑхсене пӗр-пӗринпе улӑштарса илес ӗҫе организацилемелле. Колхозӑн мӗнпур ҫӗр лаптӑкне паха вӑрлӑхсемпе акса хӑварма колхозниксенчен тӗштырӑ тата ытти культурӑсем кивҫен илмешкӗн колхозсене сӗнме пулать.

Ҫӗрулми лартмалли тата пахчаҫимӗҫсем акмалли план 1943 ҫулта республикӑра чылай сарӑлать. Ҫавӑнпа та ҫӗрулми тата ытти тӗрлӗ пахча-ҫимӗҫсен вӑрлӑхӗсем уйрӑмах пысӑк вырӑн йышӑнса тӑраҫҫӗ. Мӗншӗн тесен ҫав культурӑсене продовольстви валли акса тумалла. Анчах, иртнӗ ҫул ҫӗрулми пысӑк тухӑҫлӑ пулнӑ пулин те, кашни районрах ку тӗлӗшпе вӑрлӑх тупма пысӑк майсем пур пулин те, ҫӗрулми вӑрлӑхне хывмалли плана республикӑра паянхи кунччен те пурнӑҫа кӗртмен. Ҫӗрулми вӑрлӑхӗ хывас ӗҫ уйрӑмах Кувакино, Ҫӗмӗрле тата Улатӑр районӗсенче начар тӑрать. Ҫав районсен руководителӗсем пӗлтӗрхи йӑнӑшсене тепӗр хут тӑваҫҫӗ. Иртнӗ ҫул ҫав районсенчи колхозсем, вӑрлӑх ҫителӗксӗр пулнӑ пирки, ҫӗрулми лартмалли плана пурнӑҫламасӑр хӑварчӗҫ. Ку тӗлӗшпе татӑклӑ мерӑсем йышӑнмасан, ҫӗрулми вӑрлӑхӗ тупас ӗҫ хӑрушлӑха юлма пултарать.

Хӑйсен ҫӗрулми вӑрлӑхӗсем ҫитмен колхозсене ыттисемпе улӑштарса илес ӗҫе организацилеме сӗнмелле. Ҫӗрулми улӑштарса илме тӗштырӑ культурисенчен уйрӑм фондсем уйӑрмалла. Ҫав майпа усӑ курса, хӑшпӗр колхозсем хӑйсене валли ҫӗрулми вӑрлӑхӗсем ҫителӗклӗ таранах хатӗрлесе хучӗҫ. Елчӗк районӗнчи «Коммунар» колхоз ҫӗрулмипе улӑштарма 200 центнер тӗштырӑ уйӑрнӑ. Ҫӗрулми вӑрлӑхӗсене улӑштарас ӗҫе сывӑх вӑхӑтсенчех вӗҫлеме колхозсен нумайӗшӗсен ҫӗрулми запасӗсем ҫителӗклӗ таранах пур. Ҫӗрулми лартмалли ҫӗр лаптӑкне сарас ӗҫре ҫимелли ҫӗрулмин тӑррисене вӑрлӑх валли касса хатӗрлени пысӑк вырӑн йышӑнса тӑрать.

Вӑйлӑ тырпулшӑн кӗрешес ӗҫри тепӗр пысӑк ыйту вӑл—мӗнпур агромероприятисене туллин пурнӑҫа кӗртесси пулса тӑрать. Хӑшпӗр колхоз руководителӗсем—вӑрҫӑ условийӗсенче, колхозсенчи ӗҫ вӑйӗпе туртӑм вӑйӗн ресурсӗсем сахалланнӑ пирки, агротехника мероприятийӗсене пурнӑҫа кӗртессишӗн уйрӑмах тӑрӑшма кирлӗ мар тесе шутлаҫҫӗ.

Ҫакӑн пек шухӑш-кӑмӑл тӗрӗс мар тени сахал, вӑл сиенлӗ те. Отечественнӑй вӑрҫӑ вӑхӑтӗнче, ҫӗршывпа фронт ялхуҫалӑх продукчӗсемпе чӗртаварсем ытларах ыйтнӑ вӑхӑтра, кашни колхоз руководителӗн, кашни колхозникӑн тырпул тухӑҫлӑхне ӳстерессишӗн мӗн кирлине пурне те тумалла, шалти мӗнпур ресурссене мобилизацилемелле, вырӑнти удобренисемпе туллин усӑ курмалла, ҫапла вара тӑван ҫӗршыва тырпул, пахча-ҫимӗҫсем тата ялхуҫалӑх продукчӗсем ытларах туса памалла. Ҫав вӑхӑтрах вырӑнти удобренисене хатӗрлесе турттарас тӗлӗшпе Чӑваш АССР Совнаркомӗпе ВКП(б) Обкомӗн бюровӗ ҫирӗплетнӗ графика нумай районсем пачах та ҫителӗксӗр пурнӑҫа кӗртнӗ. Вӑрмар, Кувакино, Хӗрлӗ Чутай, Шӑмӑршӑ районӗсенче вара вырӑнти удобренисем хатӗрлесе турттармалли графика пурнӑҫламан.

Тислӗкпе ытти тӗрлӗ удобренисем хатӗрлесе турттарасси государствӑн паха мероприятийӗ пулса тӑрать. Ана эпир ҫӗршывра тырпул ресурсӗсене ӳстерес тӗллевпе туса пыратпӑр. Анчах ҫав районсен руководителӗсем ҫак ыйтӑва ӑнланмаҫҫӗ, ӑна пурнӑҫа кӗртес тӗлӗшпе кирлӗ мерӑсем йышӑнмаҫҫӗ. Уя тислӗк тӑкнипе пӗрлех мӗнпур колхозсемпе подсобнӑй хуҫалӑхсенче кӗл тата кайӑк-кӗшӗк тислӗкӗ пухас ӗҫе те вӑйлатмалла.

Вӑрҫӑ условийӗсенче ялхуҫалӑхӗнчи машинӑсем уйрӑмах пысӑк вырӑн йышӑнса тӑраҫҫӗ. Вӑрҫа пула ялхуҫалӑхӗнче ӗҫ вӑйӗ сахалланнине машинӑсем ытлашшипех витме пултараҫҫӗ. Вӗсене тӗплӗн юсаса хатӗрлемелле кӑна. Тракторсемпе ялхуҫалӑх машинисене ӑнӑҫлӑн ремонтласси МТС директорӗсем хӑйсен шалти ресурсӗсене мобилизациленинчен, ремонт тумалли материалсене перекетлӗн тыткаланинчен килет. Чылай МТС директорӗсем, хӑйсен задачисене тӗрӗс ӑнланса илсе, запаслӑ пайсемпе ремонт тумалли материалсене аякран парассине кӗтсе лармарӗҫ, вӗсене вырӑнтах шыраса тупма тӑрӑшрӗҫ, тракторсемпе вӗсем ҫумне кӑкарса ӗҫлемелли инвентарь валли хӑйсен мастерскойӗсенче кивӗ детальсене юсаса ҫӗнетес тата ҫӗнӗрен туса хатӗрлес ӗҫе анлӑн организацилерӗҫ, ремонт ӗҫӗнче ӗҫ вӑйне тӗрӗс вырнаҫтарса тухрӗҫ, ӗҫпе технологи процесне тӗрӗс йӗркелерӗҫ. Тракторсене юсас ӗҫе ҫак МТС-сем ӑнӑҫлӑн туса пыраҫҫӗ: Елчӗк МТС-ӗ тракторсене юсамалли ҫулталӑкри плана тултарчӗ, Элӗк МТС-ӗ—85 процент, Шӑхасан МТС—77 процент пурнӑҫа кӗртнӗ. Ҫав МТС-сен директорӗсем тракторсене ремонтлама вӑрҫӑ вӑхӑчӗ ыйтнӑ пек тата правительство кӑтартса панӑ срокра тытӑнчӗҫ. Анчах МТС-сен пур руководителӗсем те мар-ха ремонт ӗҫне кирлӗ пек туса пыраҫҫӗ. Улатӑр тата Сӗнтӗрвӑрри МТС-ӗсен директорӗсем ҫавӑрӑнӑҫусӑр ӗҫлеҫҫӗ. Улатӑр МТС-ӗ тракторсене ремонтламалли ҫулталӑкри плана февралӗн 5-мӗшӗ тӗлне 38,0 процент тата Сӗнтӗрвӑрри МТС-ӗ 45 процент кӑна пурнӑҫа кӗртнӗ.

Ҫав МТС-сен директорӗсем тракторсене юсас ӗҫе икӗ уйӑх кая юлса тытӑнчӗҫ, ремонт пуҫлансан та вӗсем ҫухатнӑ вӑхӑта стахановла ӗҫлесе, витме тӑрӑшмарӗҫ.

Тракторсене ремонтлас ӗҫре пахалӑх ҫине уйрӑмӑнах тимлӗн ҫавӑрӑнса пӑхмалла. Ҫӗрпӳ МТС-не тӗрӗслесе тухсан ҫакӑ палӑрчӗ: юсаса кӑларнӑ тата актпа йышӑннӑ тракторсен радиаторӗсем пахалӑхлӑ пулман, карбюраторсене кирлӗ пек йӗркелесе лартман. Ҫавӑн пек ҫитменлӗхсем, «вак-тӗвек йӗркесӗрлӗхсем» ытти МТС-сенче те тӗл пулкалаҫҫӗ.

Тракторсем ҫумне кӑкарса ӗҫлемелли инвентарьсемпе ялхуҫалӑх машинисене юсас ӗҫе республикӑри колхозсенче халлӗхе организацилемен-ха. Наркомзем, МТС-сен директорӗсемпе ҫӗрӗҫ органӗсем ҫак ӗҫе конкретлӑн ертсе пымаҫҫӗ, колхозсенче машинӑсене юсас ӗҫ мӗнле пыни ҫинчен пӗлмеҫҫӗ. Хӑшпӗр МТС-семпе колхозсенче машинӑсене юсама тытӑнман кӑна мар, чылай плугсемпе сеялкӑсем, культиваторсем паянхи кунччченех уйра, юр айӗнче лараҫҫӗ. МТС-семпе колхозсене тракторсемпе ялхуҫалӑх машинисене юсас ӗҫре пулӑшас шутпа, Чӑваш АССР Совнаркомӗпе ВКП(б) Обкомӗ республика территорийӗ ҫинче вырнаҫнӑ предприятисене тракторсемпе ялхуҫалӑх машинисем валли детальсем хатӗрлесе пама хушнӑ. Ҫакӑ вӑл ремонт планне пурнӑҫа кӗртессине хӑвӑртлатать. Предприяти директорӗсен ҫак ӗҫ ҫине государствӑн паха мероприятийӗ ҫине пӑхнӑ пек пӑхмалла, пирӗн МТС-сем валли запаслӑ пайсем хӑвӑртрах туса парассишӗн ҫине тӑрса ӗҫлемелле.

Ҫуракине ӑнӑҫлӑн ирттермелли условисенчен пӗри вӑл — тракторсемпе лашасен вӑйне тӗрӗс сыхӑнтарса пыни, майракаллӑ шултӑра выльӑхсемпе уйхир ӗҫӗнче усӑ курни, вӗсене ӗҫе тухма лайӑх хатӗрлесе ҫитерни пулса тӑрать. Кӑҫалхи ҫул пирӗн ӗҫ выльӑхӗсене пӗр кун та простой тума памалла мар, вӗсене пурне те уйхир ӗҫӗсене кӳлмелле. Ака пуҫланиччен уйӑх малтан лашасене пурне те вӑйлӑ апат ҫине тӑратса, вӗсене ӗҫе тутӑ та сывӑ кӑлармалла. Ҫураки тапхӑрӗ валли апат-ҫимӗҫсем кирлӗ таранах уйӑрса хӑвармалла. Ӗҫ выльӑхӗсене кӳлмелли хатӗрсене, транспорт инвентарӗсене ремонтлассине тата ҫӗнӗрен туса хатӗрлессине колхозсенче хӑйсенче те, ҫавӑн пекех тата вырӑнти промышленноҫӑн предприятийӗсенче те организацилемелле.

Хӗллехи вӑхӑтпа колхоз председателӗсен, ҫӗрӗҫ органӗсен агротехникӑпа зоотехникӑна тӗплӗн вӗренес ӗҫре усӑ курмалла. Агротехникӑпа зоотехника курсӗсемпе кружокӗсен ӗҫне кашни колхозрах анлӑн сармалла. Кашни колхоз председателӗ, мӗнпур бригадирсемпе звеньевойсем, ферма заведующийӗсем хӗллехи вӑхӑтра хӑйсен ӗҫне тӗплӗнрех вӗренччӗр, пӗлӗвӗсене пуянлатчӑр.

Сывӑх вӑхӑтсенчех кашни колхозрах уйхир ӗҫ бригадисене туса йӗркелемелле, ӗҫрен тухнӑ бригадирсем вырӑнне опытлӑ колхозниксенчен, уйрӑмах колхозницӑсенчен, ҫӗнӗ бригадирсем уйӑрса ҫирӗплетмелле. Уйрӑм колхозсенче ӗҫ выльӑхӗсене, инвентарьсене халиччен те бригадӑсем ҫумне ҫирӗплетменнине ниепле те тӳсме ҫук.

Тырпул тухӑҫлӑхне ӳстермелли производствӑллӑ заданисене, 1943 ҫулхи уйхир ӗҫӗсен планӗсене колхозниксен пӗрлехи пухӑвӗсенче сӳтсе-явассине организацилемелле, техникӑллӑ тата ытти тӗрлӗ культурӑсем акмалли ҫӗр лаптӑкӗсене бригадӑсемпе звеносем ҫумне ҫирӗплетсе памалла.

1943 ҫул ялхуҫалӑхӗ малалла ӳсмелли ҫулталӑк пулса тӑрӗ. Кашни колхозӑн ялхуҫалӑх ӗҫӗсен пахалӑхне тата хӑйсен уйхирӗсен тухӑҫлӑхне ӳстерессишӗн ҫине тӑрса тӑрӑшмалла. Ҫуркунне мӗн чухлӗ ӗҫ, мӗнле тӗрлӗ ӗҫ пулассине — ака планӗсене, ака календарӗпе графикне кашни колхоз тӑрӑх халех палӑртса хумалла.

Хӗрлӗ Ҫар отечественнӑй вӑрҫӑ фрончӗсенче тунӑ пысӑк ҫитӗнӳсемшӗн мӗнпур совет халӑхӗ савӑнать. Чӑваш республикинчи ӗҫҫыннисем, пӗтӗм Совет Союзӗнчи ӗҫҫыннисем пекех, фронта пулӑшассишӗн, тӑшмана ҫӗнтерессишӗн ывӑнма пӗлмесӗр ӗҫлӗҫ. Колхоз хресченӗсен патриотизмӗ ҫак кунсенче питех те пысӑк. Партипе совет органӗсен руководителӗсен задачи — ҫав патриотизма пуҫарса, ертсе пырасси, ӑна татах та ҫӳлерех ҫӗклесси, колхоз хресченӗсен социализмлӑ ӑмӑртӑвне татах та анлӑнрах сарасси пулса тӑрать. Ҫавсене пурнӑҫа кӗртсен, эпир ҫуракине лайӑх хатӗрленсе ҫитӗпӗр, 1943 ҫулта пуян тырпул туса илӗпӗр.

А. МАТВЕЕВ,
Чӑваш АССР Совнаркомӗн председателӗ.

КОЛХОЗ ПРЕДСЕДАТЕЛӖСЕН КУРСӖ УҪӐЛЧӖ

ҪӖМӖРЛЕ. (Хамӑр корр.). Ҫак кунсенче район центрӗнче колхоз руководителӗсен пӗлӗвне ӳстерес тӗлӗшпе курс ӗҫлеме пуҫларӗ. Курсра колхоз председателӗсем вӗренеҫҫӗ. Программа тӑрӑх 120 сехет вӗренмелле. Колхоз председателӗсем курсра партипе правительство ялхуҫалӑх енӗпе йышӑннӑ постановленисене, Сталин юлташ отечественнӑй вӑрҫӑра колхозсем умӗнче тӑракан задачӑсем ҫинчен каланисене, ялхуҫалӑх артелӗн уставне, колхоз ӗҫне организацилес, нормӑлас ӗҫе тата выльӑх-чӗрлӗх хисепне ӳстерес тӗлӗшри тӗп майсене вӗренеҫҫӗ. Ҫак темӑсем тӑрӑх занятисене ВКП(б) райкомӗн секретарӗсем тата ялхуҫалӑх специалисчӗсем ирттереҫҫӗ.

Х. Лисин.

Совет Информаци Бюровӗнчен

Февралӗн 11-мӗшӗнчи каҫхи пӗлтерӳ

Февралӗн 11-мӗшӗнче **Украинӑра** пирӗн войскӑсем татӑклӑн атакӑласа **Лозовая** хулипе чугунҫул узелне тытса илнӗ.

Чугуевран кӑнтӑраллараххи районра пирӗн войскӑсем халӑх пурӑнакан темиҫе пысӑк пункта, ҫав шутра **Андреевка** рабочи поселокне, **Беляевка** чугунҫул станцине тытса илнӗ.

Новочеркасскран ҫурҫӗр-хӗвелтухӑҫнерехре пирӗн войскӑсем малалла тапӑнса пырса, халӑх пурӑнакан темиҫе пункта тытса илнӗ, ҫав шутра **Мечетной, Зайцевка, Керчик, Мелиховская** ятлӑ халӑх пурӑнакан пысӑк пунктсене, **Богураев** чугунҫул станцине тытса илнӗ.

Фронтӑн ытти участокӗсенче пирӗн войскӑсем малтанхи еннеллех ҫапӑҫса пынӑ.

* * *

Февралӗн 10-мӗшӗнче пирӗн авиаци чаҫӗсем фронтӑн тӗрлӗ участокӗсенче нимӗҫсен войскӑсемпе грузсем турттарса пыракан 200 автомашинине ҫити пӗтерсе тӑкнӑ е сиенленӗ, артиллерин 15 батарейине пусарса лартнӑ, пӗр поезда ҫӗмӗрнӗ, тӑшманӑн пехотине икӗ батальона ҫити сапаласа янӑ, пӗр пайне пӗтерсе тӑкнӑ.

* * *

Дон ҫинчи Ростов районӗнче пирӗн войскӑсем тӑшманпа вӑйлӑн ҫапӑҫнӑ. Нимӗҫсен танкӗсемпе пехоти ҫав тери хаяррӑн хирӗҫ тӑраҫҫӗ, анчах та пирӗн боецсем хӗснине чӑтаймасӑр пӗр позици хыҫҫӑн тепӗрне пӑрахса хӑвараҫҫӗ. Пӗр участокра пирӗн подразделенисем хаяр ҫапӑҫура гитлеровецсене пысӑк ҫухату тӳстернӗ, 7 оруди, 18 автомашина, боеприпассен складне тата ытти трофейӑсем те тытса илнӗ. Тепӗр участокра тӑшманӑн темиҫе контратакине сирсе янӑ. Нимӗҫсен 3 танкне персе ҫӗмӗрнӗ е ҫунтарса янӑ.

* * *

Краматорская районӗнче пирӗн войскӑсем наступленилле ҫапӑҫусем туса пынӑ. Противник ҫав участока мотопехотӑпа танксен йышлӑ вӑйӗсене илсе пырса, совет войскисен наступленине чарса лартма хӑтланать. Пирӗн боецсем гитлеровецсен йышлӑ контратакисене сире-сире янӑ. Нимӗҫсен нумай подразделенине пӗр ҫын юлмиччен вӗлерсе пӗтернӗ. Пӗр пысӑк мар участокрах тӑшманӑн 600 салтакӗпе офицерне ытла пӗтерсе тӑкнӑ. 6 танк, 4 оруди, минометсен 4 батарейине пӗтерсе тӑкнӑ, 30 дзота ҫити ишӗлтернӗ.

Пирӗн летчиксем тӑшманӑн аэродромне тапӑннӑ та нимӗҫсен ҫӗр ҫинче ларакан 28 самолетне пӗтерсе тӑкнӑ. Сывлӑшри ҫапӑҫусенче унӑн 13 самолетне персе ӳкернӗ.

* * *

Волчанск районӗнче пирӗн войскӑсем малалла кайса халӑх пурӑнакан темиҫе пункта тытса илнӗ. Н-ски чаҫӑн боецӗсем нимӗҫ пехотин батальонне аркатса тӑкнӑ, 6 противотанковӑй оруди, 14 пулемет, 41 автомат, тырӑ складне тата боеприпассен складне тытса илнӗ. Ҫӗнӗрен пӗлтернӗ тӑрӑх, Белгород районӗнче пирӗн чаҫсем трофейӑсем тытса илнӗ, трофейӑсем шутӗнче пӗр самолет, 10 танк, 17 паровоз, 8 поезд (вӗсенчен иккӗшӗ боеприпассем тиенӗскерсем) тата боеприпассен 10 склачӗ пур. Тӑшманӑн 1.000 салтакӗпе офицерне ҫити тыткӑна илнӗ.

* * *

Курскран ҫурҫӗреллерехре пирӗн войскӑсем малалла тапӑнса пынӑ. Н-ски чаҫӑн боецӗсем нимӗҫсене вӑйлӑ тӗреклетнӗ позицисенчен хӗссе кӑларнӑ тата трофейӑсем нумай тытса илнӗ. Нимӗҫсен бронепоездне ҫӗмӗрсе тӑкнӑ. Тепӗр участокра пирӗн подразделенисем нимӗҫсен контратакине сирсе янӑ, тӑшманӑн 200 салтакӗпе офицерне ҫити вӗлернӗ, 8 танкне тата 5 орудине пӗтерсе тӑкнӑ.

* * *

Ленинград облаҫӗнчи районсенчен пӗринче кӗрешекен партизансен отрячӗ тӑшманӑн боеприпассем хунӑ складне сирпӗнтерсе янӑ. Совет патриочӗсем фашистла волость управисене тапӑнса нимӗҫсен 160 салтакӗпе офицерне пӗтерсе тӑкнӑ. Трофейӑсем нумай тытса илнӗ. Ҫав отрядри партизансем пӗр уйӑх хушшинче нимӗҫсен 7 ҫар эшелонне ӳпӗнтерсе янӑ. Крушенисене пула 7 паровоз тата 64 вагон ҫӗмӗрӗлнӗ.

* * *

Краснодар крайӗнчи Белореченская станцинчен тухса тарас умӗн гитлеровецсем мирлӗ халӑха нумай вӗлернӗ. Белая шывӗ хӗррине нимӗҫсем станцӑра мирлӗ пурӑнакан ҫӗр ҫынна ытла персе вӗлернӗ. Персе вӗлернисем хушшинче ҫу заводӗн работници Прасковья Степкина, рабочи Букарев, колхозница Ксения Молдавская тата ыттисем те пур. Фашистла ирсӗрсем тыткӑна лекнӗ совет ҫыннисен тата мирлӗ пурӑнакан ҫынсен ушкӑнне сарая хӑваласа кӗртнӗ те унта вӗсене чӗрӗллех ҫунтарса янӑ. Нимӗҫсен бандичӗсем железнодорожниксен 34 ҫуртне, вӑтам шкула, клуба, амбулаторие, ача ҫуратмалли ҫурта, ача садне, ача яслине, электростанцие тата станцӑри ытти ҫуртсене те нумайӗшне ҫунтарса янӑ.

* * *

Франци патриочӗсем нимӗҫсен фашистла оккупанчӗсене хирӗҫ хӑйсен пурнӑҫне шеллемесӗр кӗрешеҫҫӗ. Лилль хулинче ирӗклӗ стрелоксем нимӗҫ офицерӗсен ресторанне бомба пӑрахнӑ. Взрыв пулнипе 23 гитлеровец вилнӗ е аманнӑ. Карвэнра ирӗклӗ стрелоксем постра тӑракан 3 нимӗҫ салтакне вӗлернӗ. Парижра патриотсем нимӗҫсен гаражне кӗрсе кайнӑ та автомашинӑсене бензин сапнӑ, унтан вара гаража вут тӗртнӗ. Столовӑй унта нимӗҫ салтакӗсем апат ҫисе ларнӑ вӑхӑтра гранатӑсем пӑрахнӑ. Гитлеровецсем хушшинче вилнисемпе аманнисем нумай.

Февралӗн 12-мӗшӗнчи ирхи пӗлтерӳ

Февралӗн 12-мӗшӗ ыран тенӗ чух ҫӗрле пирӗн войскӑсем малтанхи еннеллех наступленилле ҫапӑҫусем туса пынӑ.

* * *

Дон ҫинчи Ростов районӗнче пирӗн войскӑсем наступленилле операцисем туса пынӑ. Пӗр участокра Н-ски стрелковӑй чаҫӑн боецӗсем артиллери вӑйлӑн пулӑшса тӑнипе нимӗҫсене хытӑ тӗреклетнӗ позицисенчен хӗссе кӑларнӑ. Нумай дзотпа блиндажа ишсе антарнӑ. 3 танк, 8 оруди, 15 пулемет тата боеприпассен складне тытса илнӗ. Новочеркасскран ҫурҫӗр-хӗвелтухӑҫнерехре пирӗн чаҫсем халӑх пурӑнакан темиҫе пысӑк пункта тытса илнӗ. Трофейӑсем тытса илнӗ тата тыткӑна илнӗ.

* * *

Краматорская районӗнче пирӗн войскӑсем тӑшманӑн танкӗсемпе пехотин контратакисене сире-сире янӑ. Пӗр участокра хаяр ҫапӑҫура нимӗҫсен моторизованнӑй пехотин отрядне, танксем парса вӑйлатнӑскерне, аркатса тӑкнӑ. Ҫапӑҫу хирӗнче тӑшманӑн 400 ҫити вилли, ҫунса кайнӑ 9 танкӗ, 2 бронемашини тата 11 автомашини выртса юлнӑ.

* * *

Чугуев—Лозовая районӗнче пирӗн войскӑсем, малалла тапӑнса пырса, тӑшманӑн чи паха ҫулӗсене татнӑ. Нимӗҫсем совет войскисене малалла кайма чарас тесе, ҫапӑҫӑва эсэсовецсен чаҫӗсене кӗртсе янӑ. Пирӗн боецсем вирлӗн пыра-пыра ҫапса, тӑшмана питех те пысӑк сиен кӳнӗ, вара унӑн васкасах каялла чакмалла пулнӑ. «Рейх» ятлӑ дивизири эсэсовецсен «Дейчланд» ятлӑ полкӗнчен тыткӑна лекнӗ салтаксем ҫапла каласа панӑ: эпир халиччен Францире тӑнӑ. Январӗн 14-мӗшӗнче пире вагонсем ҫине лартрӗҫ те васкасах Харькова илсе килчӗҫ. Пирӗн полкӑн ротисенче пӗрремӗш ҫапӑҫурах 60—70-шер ҫын вилчӗ. Дивизие панӑ 60 танкран 25 танк ҫеҫ тӑрса юлчӗ, тенӗ.

Пӗр участокра пирӗн кавалеристсем гитлеровецсен икӗ ротине пӗтерсе тӑкнӑ, 5 оруди, 28 автомашина тата пулеметсем, автоматсем, винтовкӑсем нумай тытса илнӗ. Н-ски танковӑй подразделени нимӗҫсен 7 танкне тата 18 орудине пӗтерсе тӑкнӑ. Тыткӑна илнисем пур.

* * *

Курскран кӑнтӑртарахра пирӗн чаҫсем, малалла куҫса, халӑх пурӑнакан темиҫе пункта тытса илнӗ. Н-ски чаҫӑн разведка тӑвакан отрячӗ ҫӗрле тӑшманӑн тылне кӗрсе кайнӑ та халӑх пурӑнакан пунктра вырнаҫнӑ нимӗҫ батальонне аркатса тӑкнӑ. Разведчиксем артиллери складне сирпӗнтерсе янӑ, тӗрлӗ ҫар грузӗсем тиенӗ 18 автомашинӑна ҫунтарса янӑ.

* * *

Орел облаҫӗнчи районсенчен пӗринче кӗрешекен партизансен отрячӗ январь уйӑхӗнче тӑшманӑн 4 ҫар эшелонне ӳпӗнтерсе янӑ. 4 паровоз, 8 вагон, боевой техникӑпа боеприпассем тиенӗ 17 платформа ҫӗмӗрӗлнӗ. Орел облаҫӗнчи партизансен тепӗр отрячӗ халӑх пурӑнакан пӗр пунктра вырнаҫнӑ нимӗҫ гарнизонне аркатса тӑкнӑ. 60 гитлеровеца вӗлернӗ, нимӗҫсем хресченсенчен Германие ямашкӑн туртса илнӗ выльӑхсен кӗтӗвне тытса илнӗ

* * *

Германирен фашистла каторгӑран тарса килнӗ В. Татариновпа Т. Панков ҫапла каласа параҫҫӗ: «1942 ҫулхи июньре пире Курск облаҫӗнчи Ново-Каронино ялӗнчи ытти ҫынсемпе пӗрле Германие илсе кайрӗҫ. Унта пире тыткӑна лекнӗ ҫынсем валли тунӑ лагере, пралук карса ҫавӑрӑннӑскере, хӑваласа кӗртрӗҫ. Пире выльӑхран та начартарах тыткалатчӗҫ. Кашни фашистла пӳтсӗр ҫын пире мӑшкӑллатчӗ. Пире талӑкра 16—18-шер сехет ӗҫлеттеретчӗҫ, выҫӑ усратчӗҫ. Нимӗҫсен каторгӗнчен ҫӑлӑнса тухса хамӑр тӑван ҫӗршыва, хамӑр яла килсе Хӗрлӗ Ҫара тӗл пулсан, эпир мӗн тери савӑннине сӑмахпа каласа пама та ҫук. Халӗ ӗнтӗ эпир фашистла пусмӑрлӑхран ӗмӗрлӗхе хӑтӑлтӑмӑр».

* * *

Прикарпатски Русьре юлашки вӑхӑтра партизансен активлӑхӗ нумай ӳснӗ. Партизансен пӗр отрячӗ нимӗҫсен войскӑсемпе боеприпассем турттарса пыракан 3 поездне ӳпӗнтерсе янӑ. Тепӗр отрядри партизансем Германи промышленноҫӗ валли рабочисем «пухакан» комиссин (нимӗҫсемпе венгерецсен комиссийӗн) членӗсене тытнӑ. Ҫав комисси вӑл ӗҫлеме пултаракан ҫынсене Германие ирӗксӗр ӑсатса тӑнӑ. Партизансем ҫав комиссин членӗсене тата вӗсен хуралне пӗтерсе тӑкнӑ.

Ют ҫӗршывсенче

Черчилль общинӑсен палатинче тухса каланӑ

ЛОНДОН, февралӗн 11-мӗшӗ. (ТАСС). Рейтер агентстви пӗлтернӗ тӑрӑх, премьер-министр Черчилль паян общинӑсен палатинче вӑрҫӑри лару-тӑру ҫинчен тухса каланӑ.

Касабланкӑри канашлу ҫинчен Черчилль ҫапла каланӑ: ҫав канашлура лартнӑ тӗп тӗллев вӑл — тӑшманӑн вӑйӗсене ҫӗр ҫинче те, тинӗс ҫинче те, сывлӑшра та мӗн май килнӗ таран анлӑнрах тата мӗн май килнӗ таран хӑвӑртрах атакӑлама тытӑнасси пулнӑ. Противника халь Шурӑ тинӗсрен пуҫласа Хура тинӗсе ҫити тӑсӑлса выртакан пӗтӗм вырӑс фронтӗнче ӑшалантараҫҫӗ, юн йышлӑн тӑктарттараҫҫӗ. Пирӗн мӗнпур майсемпе ӑна ҫавӑн пекех ӑшалаттарас тата юн тӑктарттарас пулать», тенӗ Черчилль.

Черчилль малалла шыв айӗнчи вӑрҫӑ ҫинчен каланӑ. Ку ӗҫре ӑнӑҫусем пур,—тенӗ вӑл. Касабланкӑри канашлура «вырӑссен вӑйлӑ та чаплӑ кӗрешӗвне пулӑшма тата тӑшмана, унӑн сывлӑшри вӑйӗсене вырӑс фронтӗнчен илсе кайтарма мӗн май ҫитнӗ таран тӑрӑшмалла тесе йышӑннӑ, шыв айӗнчи вӑрҫӑ ыйтӑвӗсене татса пани пире малалла тапӑнса пыма май парать», тенӗ Черчилль.

Черчилль унтан хӑй Турцие кайса килнин итогӗсем ҫинчен каланӑ. Вӑл тата Ҫурҫӗр Африкӑри лару-тӑру ҫинче чарӑнса тӑнӑ. Юлашкинчен Черчилль Атлантика океанӗн икӗ хӗрринче пурӑнакан мӗнпур патриотсене чӗнсе ҫапла каланӑ: вӑрҫӑ пуҫлакансене тата халӑха пӑтратакансене пур ҫӗрте те таптаса лапчӑтас пулать, тенӗ.

ПАЛЕРМО ХУЛИНЕ ТАПӐННИ

ЛОНДОН, февралӗн 10-мӗшӗ. (ТАСС). Англин Ҫывӑхри Хӗвелтухӑҫӗнчи хӗҫпӑшаллӑ вӑйӗсен командованийӗн коммюникинче ҫапла пӗлтернӗ: февралӗн 9-мӗшӗ ыран тенӗ чух ҫӗрле Англи самолечӗсем Палермо хули ҫине бомбӑсем пӑрахнӑ.

АЛЖИРТА КУҪСА ҪӲРЕМЕ ИРӖК ПАМАСӐР ТЫТСА УСРАНӐ ДЕПУТАТ-КОММУНИСТСЕНЕ ИРӖКЕ КӐЛАРНӐ

ЛОНДОН, февралӗн 6-мӗшӗ. (ТАСС). Рейтер агентстви Алжиртан ҫапла пӗлтерет: Ҫурҫӗр Африкӑра, Жиро генерал хушнӑ тӑрӑх, Франци парламенчӗн 27 депутатне—коммунистсене ирӗке кӑларнӑ. Вӗсене Виши правительстви Франция парӑнсанах арестлесе Ҫурҫӗр Африкӑна ӑсатнӑ пулнӑ, Ҫурҫӗр Африкӑра вӗсене тӗрмере усранӑ.

Ответлӑ редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

Союзпечать работникӗсен коллективӗ бухгалтер пулса ӗҫленӗ
Петр Нестерович НЕСТЕРОВ
вилни ҫинчен хуйхӑрса пӗлтерет. Унӑн ӳтне февралӗн 13-мӗшӗнче, кӑнтӑрла 4 сехетре, Чувашская урамӗнчи 45-мӗш номерлӑ ҫуртран илсе тухаҫҫӗ.

РЕДАКЦИ АДРЕСӖ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторӑн—0—67, редакци секретарӗн—4—26, промышленность пайӗн—3—99, ялхуҫалӑх пайӗн—5—31, издательство конторин—0—23.

НТ 1239 Типография № 1. Управления полиграф промышленности при СНК ЧАССР. Заказ № 2 Ф. 6. 58.84 п.